

בס"ד טו' ניסן ה'תשע"ו
הדלקת נרות - 18:56
צאת השבת - 19:47
רבנו תם - 20:37
שעון קיץ - לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה שש עשרה - עלון מס' 814
@ בשבת אין אומרים "צדקתך".
@ במוסף של החג אומרים "מוריד הטל".
@ במוצאי החג מתחילים "ספירת העומר".
@ ביום חמישי יש להכין "עירוב תבשילין".

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

פפטידין: "בעת ההיא" (יהושע ה')

פסח דש"ע"ו

הקריאה בתורה "והיה היום" (בפרשת בא)

השיעור בלויין יחל ב- 21:30
בדוק ומנוסה - סגולה להשתתף
בסעודה רביעית בביהכ"נ "אוהל-מועד"

מלכ"י הפרישה:

קורבן הפסח במצרים, לקיחת פשה וסימון דם על המשקוף, ואכילת השה באותו הלילה.
ציווי בני ישראל לחוג את חג הפסח לדורות.
מכת בכורות, מתו כל בכורי מצרים.
יצאת מצרים "בעצם היום הזה".
דיני קורבן פסח לדורות הבאים.
"כל דיכפין ייתי וייכול כל דצריך ייתי ויפסח".
"כל דכפין ייתי וייכול כל דצריך ייתי ויפסח" יכל דכפין מי שכפה כבר את יצרו והניע את תאוותיו, ייתי וייכול הוא יכול לאכול בלי מורא. אבל כל דצריך מי שמרגיש עדיין צורך ותאוה לאכול, ייתי ויפסח הוא צריך לדלג אכילתו ולשבור תאוותיו.
"מצה" = ר"ת מכל צרה הצילני.
המצוה הקשה ביותר בליל פסח היא חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים (רמ"ז מבריסק)
"אין אוכלים פסח אלא בחמץ"
הביאור הוא שבמילה "בחמץ" מרומזים כל הדינים שיש באכילת הקרבן פסח, שזה מרומז בר"ת של "בחמץ": בלילה, חצות, מנוייו, צלוי. (מדרש פליאה)
"כי גבר ערבינו הסדר"
פעמים אדם אינו יודע שמה שבא עליו זה חסד עבורו, רק חושב שזה לרעתו. וזה הכוונה כי "גבר" עלינו חסד, שהאדם מקבל חסדיו של הקב"ה בגבורה ובכח, אע"פ שאין רצונו בכך. וכן יש שפירש מה שאומרים "הגומל חסדים טובים". וכי יש חסדים שאינם טובים? אלא יש חסדים שנראה לו לאדם שאינם חסדים, ולזה מבקשים שהחסדים יהיה ניכר גם לנו שהם טובים, וכמו שנאמר "הראנו ה' חסדך", שנראה שזה חסד.

"חכו ממתקים" ר"ת "חכו" = חג פסח ושמח, ממתקים שיהיה חג מתוק ולהכין ממתקים כשרים לפסח.
מדוע משה רבנו לא מוזכר בהגדה?
א. המקום היחיד בו משה מוזכר "ויאמינו בה" ובמשה עבדו" - הוא בסמיכות לאמונה בקב"ה ובצירוף התזכורת "עבדו", להזכיר כי משה הוא עדיין בבחינת "עבד ה'", וללא שום צד אלוהות חלילה וחס.
ב. משה רבנו הוא הראשון שקיים מצוות "והגדת לבנך" בגלל שהבנים שלו לא היו ביציאת מצרים ויתרו הביא אותם למדבר, אז הוא הראשון שקיים את המצווה ואם כן חלקים נכבדים מההגדה הם בעצם מה שמשה אמר והוא היה ענוותן ולכן לא הזכיר את עצמו.
ג. חפץ חיים: הקב"ה מקיים את רצון יראיו, רצונו של משה להשמיט את שמו מההגדה מתוך ענוותנותו.
ד. שפתי חיים: בליל הסדר אנו מדגישים את ישועתו של הקב"ה במצרים, ללא שיתוף גורם נוסף. (אמנם יש פסוק אחד שבו מוזכר שמו (שמות יד, לא) - "ויאמינו בה" ובמשה עבדו", פסוק זה מוזכר בדרך אגב).
ה. רבי ראובן מרגליות: להדגיש שהגאולה לא נעשתה ע"י שליח או מלאך.
ו. "והיא שיעמדה..."

באמירת "והיא שעמדה" אנו מגביהים את כוס היין להורות כי בזכות שזוהרנו ולא שתינו יין עכו"ם, זה עמד לאבותינו ולנו להחזיק מעמד בכל הזמנים ולא התערבנו בגויים, וכמו שאחז"ל גזרו על יינם משום בנותיהם.
וכן אמרו חז"ל: הכוס ששתינו יחדיו בסעודות מרעים, עמדה לאבותינו ולנו, זה החזיק אותנו בגלות כי ע"י הסעודות בצוותא התחזקנו יחדיו בעבודת השי"ת בשמחה, על אף הצער ויסורי הגלות. (חסידים)

פינת הניבים והפזמונים
פּוֹלְעוּ כֶּךָ פּוֹלְטוּ = בַּעַל תְּפִיסָה מְהִירָה, אוֹלֵם גַּם שׁוֹכֵחַ בְּמַהֲרָה.
פּוֹלְעוּ כֶּךָ פּוֹלְטוּ = מְהִיר לְשִׁמוּעַ וּמְהִיר לְאֲבֹד.
דוגמה: תְּלַמִּיד זֶה, תְּפִישָׁתוֹ מְהִירָה מְאֹד, אוֹלֵם פִּינָן שְׂזָכְרוֹנוֹ לְקוֹי, הַחוּמָר מִשְׁתַּכַּח מִמֶּנּוּ בְּמִשָּׁךְ זְמַן קָצֵר - פּוֹלְעוּ כֶּךָ פּוֹלְטוּ. (בהשאלה מתייחס להכשרת כלים לפסח-דהיינו באותה דרך שבלע כך יפלוט את החמץ)
מקור: פּוֹלְעוּ כֶּךָ פּוֹלְטוּ [עבֹדָה זָרָה, עוֹ]. (ניבונכו)

"לשונה הבאה בארץא ישראל בני חורין"
שואלים למה בשנה הבאה בני חורין ולא השנה הזאת? וכן ידוע שמכנינים בסוף הסדר כוס חמישי לאלהינו הנביא, ולכאורה למה לא מכנינים לו בהתחלה? ואפשר לומר ע"פ הגמרא שהמשיח יבוא בהיסח הדעת, ולכן אם נכחה לו עכשיו הוא לא יגיע ולכן אומרים לשנה הבאה... וכעת שהסחנו דעתנו, הוא יבוא מיד. לכן רק בסוף הסדר מכנינים את הכוס לאלהינו והולכים לישון משום שזה היסח הדעת בשינה ואז נזכה שיבוא לבשר הגאולה שכתוב "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא". (החידוש היומני)

הסידור ממשל מדד עמי! העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת" ו-"חידוש": <http://ladaat.info/> <http://www.hidush.co.il/>

"וכפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעיקר"
(מתוך ההגדה) מי שכופר במצוות הפסח כופר בתורה כולה, בכל תרי"ג המצוות. רמז לדבר בגימטריא מלאה של כל אות במילה פסח. פ"ה=85, סמ"ך=120, ח"ת=408, ס"ה=613 שהם תרי"ג. **מכאן שכפר בתורה כולה.**

"בבכ" דור ודור" (מתוך ההגדה) **דור** - בגימטריא: 210. כל דור חייב לראות את עצמו כאילו היה משועבד 210 שנים כפי שהיו אבותינו משועבדים במצרים.

"כוס המישיה" מדוע לא שותים כוס חמישית? עונה הגאון מוילנא: בגמרא יש מחלוקת אם צריך לשותות כוס חמישית. ועדיין יש מחלוקת עד שיבוא תשבי ויתרץ קושיות. לכן קוראים לה 'כוסו של אליהו הנביא'.

"ואף אתה הקהה את שיניו"
כך נאמר בהגדה על אביו של הבן הרשע: גימטריא **רשע** = 570, **שינו** = 366 היתרה היא **צדיק** = 204.

גם הבן הרשע בתוכו, בגשמתו הוא צדיק, ורק בעקבות קשיים שעברו עליו בימי חייו הוא נהיה כרשע. ואביו צריך להוציא ממנו את הכעס ובכך לגלות את צדקותו.

"קדש ורחץ"
הסדר ההגיגוני והרגיל הוא **סור מרע ועשה טוב**. קודם צריך לסור מעשיית רע ואח"כ לעשות טוב ולהיות יהודי קדוש. אבל ביציאת מצרים הקב"ה נתן לבניי קודם להיות קדושים ואח"כ להתרחץ בכדי להתקדש. קודם עשה טוב ואח"כ סור מרע. ולכן גם בליל הסדר אנו **קודם מתקדשים ואח"כ מתרחצים**.

"בניד בשחלי זתים" - חינוך
חג פסח - סוד ההצלחה בחינוך
מרכיב מרכזי בתוך ליל הסדר הוא השלב שנקרא "מגיד", שבו אנו אומרים את ההגדה ומספרים לילדינו על יציאת מצרים. אם נשים לב - ההגדה לכל אורכה, בנויה למעשה כשאלות ותשובות:
דרך זו נובעת מכך, שהתורה עצמה ציוותה לספר על יציאת מצרים דווקא בצורה של שאלה ותשובה. וזה נכתב בתורת ה': "כי ישאלך בנך לאמר", "והיה כי יאמרו אליכם בניכם: מה העבודה הזאת לכם?", "והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת". התורה לאורך כל הדרך מציגה את סיפור יציאת מצרים בדרך של שאלה ותשובה. כאן, למעשה, **טמון סוד ההצלחה בחינוך!** כאשר רוצים לחנך, אין להטיף ואין לאמן. **צריך להשפיע על הפנימיות**. אם ברצוננו לומר דברים חשובים, צריך שיהיה רצון מצד הבן לשמוע. כך ייחרטו הדברים בליבו באופן העמוק ביותר. וכך יש לספר את יציאת מצרים, לדבר על אמונה, על כוחו הגדול של בורא העולם, להסביר שאנחנו העם הנבחר של האלוקים, לתאר מה עשה האל למצרים בגלל שהם הרעו לנו, ולהחדיר אמונה שכך גם יעשה בגאולה שתבוא במהרה בימינו.

כל הישועות והברכות
למשיה וריקי ישראל היינו שתרמו לסעודה הרביעית בלויין. זכות מרן **עובדיה יוסף** זצ"ל תגן בעדם, לרפואתם והצלחתם ויתברכו בכל מילי דמיטב. יתגשמו כל משאלות ליבם מתוך אושר ופרנסה טובה, ברכה והצלחה **וזיווג הגון לילדיהם** ולהבדיל לעני חנה **ישראל** בת רחמים ז"ל

מרכות ואחולות לפסיים
לחולת הבת מנב"ת יה"ר שתגדל כאימותנו הקדושות שרה רבקה רחל ולאה, תזכו לחופתה שתצלח בכל דרכיה ומעשיה וברכה **לנתנאל ועינת נהרי** ול**אלי ואיריס סזגין** שיררו נחת מכל יוצאי חלציהם.

מרכות ואחולות לפסיים
לדן ויפית גואטה היינו לחולת **הבת** מנב"ת יה"ר שתגדל כאימותנו הקדושות שרה רבקה רחל ולאה, תזכו לחופתה שתצלח בכל דרכיה ומעשיה וברכה **לנתן ואליס גואטה** ול**משה ומלי נעים** שיררו נחת מכל יוצאי חלציהם.

מרכות ואחולות לפסיים
למשה וזנה דידי שזיכו לפרנסה טובה, רפואה והצלחה לכל ילדיהם, שיררו נחת מכל יוצאי חלציהם. שיתגשמו משאלות ליבם לטובה. וברכה **לסיגלית** בת חנה ובניה **אופיר ושמואל** שיצלחו בלימודיהם ובכל דרכיהם ומעשיהם.

רפואה שלימה לרביאכ' נביאן
בן **מזל דוד** היינו הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרמ"ח אבריו ושס"ה גידיו. שיחזור לאיתנו הראשון ויזכה לשנים רבות וטובות. נא להתפלל לרפואתו.

ברכה והצלחה ופרנסה טובה
לאבי ושרונה מוסאי, מוטי ורותי גוזלן יוסף ומלי זנדני, עמרם וריטה מלכה, חזי דודי, אבי וגיולייט אוהיון, יצחק ושירה נחמיאס ולכל המסייעים **לסעודה הרביעית בלויין**. זכות השיעור של הרה"ג **יצחק יוסף שליט"א** המשוודר בבית"כ **"אוהל מועד"** מוקדש לרפואתם והצלחתם, שזיכו לשנים רבות טובות ונעימות.

שיעור התורה הגדול בתבל
ארגון **"אברהם יגב"** משדר בלויין בכל מוצאי שבת את שיעורו של הראשון לציון הרה"ג **יגב יוסף שליט"א** בבית הכנסת **"אוהל מועד"** בשעה 21:30 השיעור יוקרן על גבי מסך ענק. בע"ה תתקיים סעודה רביעית, בחסות "בית הלם"

לע"י הצנועה והענו **שמעון שבת** ז"ל בן רחמה ומשה ז"ל ביום שישי כא' ניסן פקידת שנתו. שימלץ טוב בעד רעייתו ולדיו

לע"י הצנועה והענו **חנה ישראל** ז"ל בת רחמים וביבי ז"ל נפטרה יז' ניסן ביום שני פקידת שנתה. שתמלץ טוב בעד משפחתה

השיעור והתהילים לע"י **נחמן** בן נתן ז"ל חשבו פקידת שנתו נתרמו ע"י בתו **לאה פלד** בת צילה שתזכה לרפואה שלימה והצלחה **וזיווג הגון** **לכנותיה** עוד השנה

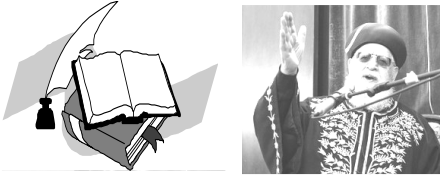
מרכות ואחולות לפסיים
לרבי ואירלי חובב על הסיוע לזיכוי הרבים. שזיכו לפרנסה טובה, הצלחה בכל משלח ידיהם. רפואה שלימה וירון נחת מכל יוצאי חלציהם.

מרכות ואחולות לפסיים
לרבי ואירלי חובב על הסיוע לזיכוי הרבים. שזיכו לפרנסה טובה, הצלחה בכל משלח ידיהם. רפואה שלימה וירון נחת מכל יוצאי חלציהם.

מרכות ואחולות לפסיים
לרבי ואירלי חובב על הסיוע לזיכוי הרבים. שזיכו לפרנסה טובה, הצלחה בכל משלח ידיהם. רפואה שלימה וירון נחת מכל יוצאי חלציהם.

שבת שלום זמבזדך

בריאות והחלמה איתנה :		לעילוי נשמות :	
שלמה לארי בן מרים הי"ו משה נאמן בן מרים הי"ו אברהם נאמן בן מרים הי"ו מרדכי עמרני בן רבקה הי"ו ישראל פריי רפאל בן מרים הי"ו יצחק-חי כהן זהב בן פרידה הי"ו באבאי באבאי בן מורורי הי"ו לירן מלכה בן ריטה ועמרם הי"ו	שאל-אליהו כהן בן מזל הי"ו רחל מוסאי בת ביבי ומרדכי הי"ו רפאל אריאל חיים בן אסתר הי"ו שרה ביבי לארי בת רבקה מנב"ת לאה בלקר בת מרסל מנב"ת סיגלית כלימי בת דינה מנב"ת רזיה סינדיני בת חוה מנב"ת בן יהושע ניקי ניסים הי"ו	הרה"ג יורם-מיכאל אברג'ל בן רינה ז"ל לוי לוי בן דוד ורבי ז"ל חיים חייק'ה טחלוב בן שירין ז"ל גואל רחמני בן שרה ז"ל יוסף דוקרקר בן רחל ומשה ז"ל איטו אבוטבול בת שמחה ז"ל יצחק שלומי בן דבורה ז"ל שרה מוסאי בת סריוו ז"ל	משה גמזו בן שרה ז"ל שרה בכורי בת חוה ז"ל גולשן באבאי בת מרים ז"ל מרים יתח בת חנה ז"ל מרים ועלני בת גולשן ז"ל טובה הרוני בת שאוקט ז"ל גילה הירש בת רחל ז"ל רבקה אביבה בת יקוט ז"ל
ובכללם לרפואת כל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.		בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל	

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

קדש : א. מוזגים כוס ראשון, וצריך לשטוף הכוסות ולהדיחן כדין כוס של ברכה, ובין כוס לכוס אין צריך שטיפה ומ"מ לפי הסוד טוב שיהיה לו כלי מלא מים סמוך לשולחנו כדי לשטוף ולהדיח הכוסות.

ב. בברכת שהחיינו יכוון לפטור המצה והמרור וההגדה.

ברכת הגפן יכוון על כוס שני ובכוס ברכת המזון שהוא כוס שלישי יכוון על כוס רביעי. וצריך לשתות בהיסבה על צד שמאל.

ג. נשים חייבות בארבע כוסות ובכל המצוות הנהוגות באותו לילה, משום שאף הן היו באותו הנס.

ד. תינוקות שהגיעו לחינוך (גילאי 5-6) מצוה ליתן לכל אחד כוסו לפניו כדי שישאלו מה נשתנה שאנו מקבלים כל אחד כוס בפני עצמו.

ה. ראוי להזהר שלא לשתות יין בין כוס ראשון לכוס שני כדי שלא ישתכר וימנע מלעשות הסדר. אבל שאר משקים שלא משכרים מותר לשתות.

ורחץ : נוטל ידיו כהלכה בכלי ואינו מברך על נטילת ידים.

כרפס : א. כלל ראשון פה סגור.

ב. יקפיד לא לדבר דברים בטלים במהלך הסדר.

ג. יקח פחות מ- 20 גרם כרפס - טובלו בחומץ או מי מלח או מיץ לימון שרובו מים, יקפיד שהטיבול יהיה קודם לברכה כדי שלא יהיה הפסק בין הברכה לאכילה.

יחץ : יקח המצה האמצעית ויבצענה לשניים ויניח את החלק הקטן בין שתי המצות השלימות ואת החלק הגדול יצניעו לאפיקומן. ויש נוהגים על פי הסוד לבצוע החלק הגדול בצורת ו' והחלק הקטן בצורת ד'.

מגיד : יגביה הקערה שיש בה המצות. ויאמר הא לחמא עניא, וצריך להסביר לנשים את פירוש "הא לחמא עניא". כשמגיע ל"מצה זו" יגביה המצה הפרוסה כדי להראותה למסובין, וכן כשמגיע ל"מרור זה" יגביה החסה, אבל כשאומר "פסח זה" לא יגביה הזרוע, וכשיגיע "לפיקד" מגביה כל אחד את כוסו בידו עד שמברך גאל ישראל. שותה כוס שניה בהסיבה על צד שמאל.

רחצה : יטול ידיו כהלכה ויברך על נטילת ידיים.

מוציא מצה : יקח שתי המצות השלימות עם המצה הפרוסה ביניהם ויברך המוציא, ויניח המצה התחתונה על השולחן ובצוע מהשלמה ומן הפרוסה כזית מכל אחד ויטבלם במלח. ויאכלם בהסיבה שתי כזיתות וטוב לאכול תוך 4 דקות לכל כזית, ובדיעבד עד שבע דקות וחצי לכל כזית, וכן יאכלו המסובים 2 כזיתות ואם קשה להם די בכזית אחת.

מרור : יקח כזית מרור וישקענו בחרוסת ולא ישהנו בתוכו וינער החרוסת מעליו, ויברך על אכילת מרור, ויאכלנו בלא הסיבה ולא יברך אלא לאחר הטיבול בחרוסת ויכוין לקיים מצות אכילת מרור מדרבנן ויפטור בברכה אכילת מרור של כורך, ולכן לא ידבר בין אכילת מרור לכורך.

בורך : יקח כזית מצה מהמצה השלישית וכורכה עם כזית מרור וטובלה בחרוסת ואומר זכר למקדש ואוכלן יחד בהסיבה.

שולחן עורר : יאכל סעודתו בשמחה ובטוב לב, ויזהר שלא יאכל הרבה עד שיהיה שבע לגמרי שהרי צריך להשאיר מקום בשביל אכילת האפיקומן שיאכלו בתיאבון, שאם אכלו אכילה גסה לא יצא ידי חובתו.

צפון : אפיקומן פירוש - אפיקו - הוציא - מן - מני מתיקה, דהיינו פונים לבני הבית שאם רוצים לאכול מיני מתיקה יאכלו עכשיו קודם אכילת המצה שאין מפטירין לאחר הפסח אפיקומן. יאכלו כזית מהמצה השמורה שהניחו לאפיקומן זכר לקורבן פסח הנאכל על השובע, ויש מחמירין לאכול שתי כזיתות אחד זכר לקרבן פסח ואחד זכר למצה הנאכלת עימו. ויאכל בהסיבה ויהיה זהיר לאוכלו קודם חצות. אחר האפיקומן אין לאכול שום דבר אפילו פירות כדי שישאר טעם האפיקומן בפה, ולענין שתייה מותר, תה וקפה.

ברך : יטול ידיו למים אחרונים, ואחר כך מוזגים לו כוס שלישי ומברך עליו ברכת המזון ובורא פרי הגפן ושותה בהיסבה ולא ישתה יין בינו לכוס רביעי, צריך לאחוז הכוס בידו בברכת המזון.

הלל : מוזגים כוס רביעי ואומר "לא לנו" וגומר את ההלל.

נרצה : חייב אדם לעסוק בהלכות הפסח ולספר בניסים ונפלאות שעשה הקב"ה לאבותינו.

קריאות התורה בחול המועד פסח

סימן הפרשיות של ח' ימי הפסח:

משך, תורא, קדש, בכספא, פסל, במדברא, שלח בוכרא, וזה הסדר לא ישתנה כי אם כשחל פסח ביום ה' שביום ג' שהוא שבת קורא "ראה אתה אומר אלי" שהוא פסל וביום א' ב' ג' קורין קדש, בכספא, במדברא.

סימנים אלו הם ראשי פרשיות שקוראים בחול המועד (חוץ מקריאת פרשת הקרבנות):

ביום הראשון של חול המועד (יום שני של פסח) קוראים "שור או-קשב" (ויק' כב: כז).

ביום השני של חול המועד (יום שלישי של פסח) קוראים "קדש-לוי" (שמי' יג: ב).

ביום השלישי של חול המועד (יום רביעי של פסח) קוראים "אם-בסוף תלנה" (שמי' כב: כד).

ביום רביעי של חול המועד (יום חמישי של פסח) קוראים "פסל-לך" (שמי' לד: א).

ביום חמישי של חול המועד (יום ששי של פסח) קוראים פרשת פסח שני (במי' ט: א).

ביום טוב האחרון של פסח קוראים פרשת קריעת ים סוף ושירת הים (שמי' יג: יז).

חודש ניסן והקשר לסוד הגאולה

השלימות = רק לאלוקים היא, ואין אדם מושלם. ולפיכך מצינו באיש האמת, משה רבנו, מי שהוא בחיר האנושות וגדול הנביאים, עד שאפילו המלך המשיח לא יגיע למדרגת נבואתו – וכמו שכתב הרמב"ם בהלכות תשובה (ט, ב), הוא האדם שעליו נאמר (במדבר יב, ג): "וְהָאִישׁ מִשֵּׁחָ עָנִי מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה". נמצא, שכל אדם המתגאה – אך שקרן הוא!

ואף על פי שהענווה משובחת בכל זמן, והגאווה פסולה ביותר, אולם לפני שמתרחשת גאולה, כגאולת ישראל ממצרים, יש הכרח ממש בתיקון הגאווה ובקניין הענווה כתנאי לגאולה. משום כך חודש ניסן הוא הזמן המסוגל ביותר לגאולה, כמאמר חז"ל (ראש השנה יא, א): "בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל".

ההבדל שבין המילה 'גולה' למילה 'גאולה' הוא רק האות **א**, המסמלת את האל ברוך הוא. לפי שעל ידי שישראל קונים את מידת הענווה, שורה השכינה בתוכם, וממילא יוצאים מ"גולה" ל"גאולה".

” ואבותינו סיפרו לנו ”

להזהר מדבור קשה בהכנות לפסח

חד גדיא – סיפור מעניין

פרטי המעשה התקבלו אצל הגר"י זילברשטיין שליט"א :

תחלתו של הספור היה בערב שבת הגדול, כאשר באותו בית עליו אנו מדברים נבדקו כבר רב החדרים והכשרו סופית לפסח, ועל הילדים נאסר להכניס חמץ למקומות הללו.

אחד הילדים הקטנים לא נזהר דיו, ולמרות האזהרה של ההורים, והפתק באותיות קדוש לבנה שנתלה על הדלת ובו הודעה שהחדר פשוט כבר לפסח, נכנס הילד אל החדר פשלו מלא בפרורי חמץ.

האב, שזמן הסתם היה לחוץ מאוד באותו רגע, התרגז על הילד הקטן, וכעסו גבר בו, עד שהתחיל לצעק בקול רעש גדול, טרק את דלתות הבית בחזקה, ועשה רשם כמי שאבד שליטה על עצמו.

מה צריכה לעשות עקרת בית הרואה את בעלה במצב כזה? - להרגיע את הבעל, לא להרים את קולה, לא להמשיך ולצעק אף היא על הילדים, וכמובן לא להגיב בדברים חזקים נגד בעלה.

אבל עקרת הבית שהעבירה לנו את המכתב, בראותה את בעלה מתרגז וכועס בצורה חמומה שפזו, הגיבה אף היא בחזקה כנגדו, אבל לא הסתפקה בתגובה סתמית, אלא הוסיפה משפט שנפלט מפיה:

”אם אתה מתנהג בדרך שפזו כלפי הילדים, לא מגיע לך ילדים...”

לאחר מכן לאמר לה בעלה, שכבר ברגע שהוציאה את המלים הללו מן הפה, הרגיש מאד לא טוב... 'הרגשתי היתה שלא ירחק היום והמלים הלוא טובות הללו תפגענה את פעלתן'!

והיום הוא הגיע הרבה יותר מהר מכפי שחשבו. האשה היתה הרה, והנה לא עברו מספר ימים, ובעצמו של חל המועד פסח - נפטר העבר שלה, באפן פתאומי לחלוטין, ושבק חיים לכל חי, ללא כל סבה רפואית נראית לעין.

איך אמרה האשה: 'לא מגיע לך ילדים!!!' הם לא היו צריכים יותר מזו, הקמו היה שקוף וברור!

בני הזוג הגיעו לביתו של מרן הגר"ח קניבסקי, וספרו את שעבר עליהם.

הגאון הביע את השתוממותו כיצד מוציאים מלים שפאלו בבית יהודי, ואמר שבנדאי הענש בא עליהם בגלל זה, וכששאלוהו מה התקון לכך, אמר בפשטות 'תקבלו על עצמכם לא לומר שוב שטויות שפאלו...'.

הרבנית קניבסקי הוסיפה ואמרה ש'אם את רואה את הכח האדיר שיש לך בפה, תנצלי זאת לדברים חיוביים, ותתפללי על דברים שהנך זקוקה להם'.

האשה שמעה וקבלה על עצמה לעשות כדבר הזה. והנה, בני הזוג לא נפקדו במשך שנים רבות בילדים, וחששו שלאחר פטירתו הפתאומית של העבר, לא יפקדו שוב למשך תקופה ארוכה.

עתה, לאחר ששמעה האשה על הכח שיש בפה, עמדה והתפללה לבוראה שיפקדנה בילדים נוספים, והשקיעה מאד בתפלות אלו.

לא עברה תקופה קצרה והאשה נפקדה וילדה תאומים.

חד גדיא שבסוף ההגדה מבטא את הרעיון כי יש סדר בעולם וכל מעשה רע גורר עונש...

”חד גדיא” - יוסף שנמשל לגדי, ”דזבין אבא בתרי זוזי” - נמכר על ידי אביו - יעקב, בגין משקל שני סלעים שיעקב נתן לו יתר על שאר אחיו.

”ואתא שונרא ואכלה לגדיא” - בא חתול ונשך את הגדי. החתול הוא משל לאחי יוסף ”שנשכו” ומכרו אותו. מדוע הם משולים לחתול? המאפיינים את עם ישראל: רחמנים, ביישנים וגומלי חסדים. כשם שהחתול מתנהג בצניעות ומכסה את צרכיו (ולכן נקרא חתול, כי הוא מחתל את צרכיו), כך בני ישראל צנועים וביישנים.

”ואתא שונרא” - בא חתול - אחי יוסף, ”ואכלה לגדיא” - ואכל את יוסף. על ידי כך שמכרוהו לארץ רחוקה.

”ואתא כלבא ונשך לשונרא” - בא הכלב ונשך את החתול. הכלב הם המצריים שנמשלו לכלב, וכפי שנכתב בתורה: ”ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו”. זאת ועוד, חכמים במדרש כותבים שבשערי מצריים עמדו שני כלבים אימתניים שלא נתנו לאף אחד לצאת מהמקום.

”ואתא כלבא” - בא כלב, באו המצרים שנמשלו לכלבים, ”ונשך לשונרא” - ונשך החתול-הם שעבדו את בני ישראל.

”ואתא שונרא” - באה חתולה - אשת פוטיפר - ”ואכלה לגדיא” - אכלה את הגדי - השליכה את יוסף למאסר.

”ואתא כלבא ונשך לשונרא” - בא כלב ונשך את החתול. כלב זה פרעה מלך מצרים. פרעה ביטל את פעולת אשת פוטיפר, על ידי כך שהוציא את יוסף מהמאסר.

”ואתא חוטרא” - בא המקל, מטחו של משה, ”והכה לכלבא” - והכה את פרעה ואת המצרים בעשר מכות.

”ואתא נורא ושרף לחוטרא” - באה אש ושרפה את המקל. מטרת עשר המכות ושאר הניסים, לא היו רק כדי להעניש את המצרים. הייתה להם מטרה נוספת חשובה מזה, שבני ישראל יגיעו לאמונה שלימה באלוקים. כל מכה לימדה את בני ישראל את שליטתו המוחלטת של אלוקים ברובד נוסף של היקום. ביאור, ביבשה ובאוויר. המכות הראו לנו את שליטת האלוקים על הטבע.

בני ישראל הגיעו לדרגה גבוהה ביותר של אמונה בה', אך בכל אופן אמונתם נחלשה במקצת בגלל ”הנורא” - האש, אש התאוות. תאוה היא כמו אש הבוערת בתוך האדם. התורה כותבת על כמה פעמים שבני ישראל התאוו תאוה, ומחמתה הם ירדו ברמתם הרוחנית. אש התאוות החלישה במקצת את השפעת המקל - את מכות מצרים.

”ואתא מיא וכבה לנורא” - באו מים וכיבו את האש. המים משולים לתורה, שנאמר: ”הוי כל צמא לכו למים” (ישעיהו נ). אלוקים נתן לעם ישראל את התורה בהר סיני. תפקידה של התורה לכוון את התאוות לאפיקים הנכונים.

”ואתא תורא” - בא עגל הזהב, ”ושטה למיא” - ו”שטה” - גרם לשבירת לוחות הברית המשולים למים.

”ואתא השוחט” - בא משה ”ושחט לתורא” - ושרף את עגל הזהב.

”ואתא מלאך המוות ושחט לשוחט” - בא מלאך המוות ושחט את השוחט. משה נפטר מהעולם. משה לא זכה להכניס את בני ישראל לארץ ישראל. תלמידו יהושע בן נון הוא זה שהכניסם.

”ואתא הקדוש ברוך הוא ושחט למלאך המוות” - לעתיד לבא, יבוא אלוקים ושחט את מלאך המוות.

התלמוד כותב, שלעתיד לבא אלוקים יכלה את כוח הרע מן העולם. אנו פונים בתפילה לקדוש ברוך הוא, שיבטל את כוח הרע מהעולם, וכשם שזכינו לצאת ממצרים כעם, כן נזכה כולנו ליציאת מצרים פרטית, כל אחד ממיצרי, ונזכה לגאולה העתידה במהרה.

(משה שינפלד ע"פ משנתו של הגאון מוילנא)